

MONIKA-SAKEN

Metoderapport til SKUP 2015
Journalist: Christian Nicolaisen

Bergens Tidende

Redaksjon:
Bergens Tidende
Krinkelkroken 1
Postboks 7240, 5020 Bergen
Kontakt:
Christian Nicolaisen, cn@bt.no, tlf: 996 14 977

Innholdsfortegnelse

- 1. Innledning**
- 2. Når og hvordan arbeidet kom igang**
 - 2.1 Har vi en sak?
 - 2.2 Den første saken
- 3. Sentral problemstilling**
 - 3.1 Den andre saken
- 4. Metodebruk**
 - 4.1 Egne undersøkelser
 - 4.2 Kontakten med varsleren
 - 4.3 Lukkede politirom
 - 4.4 Det første møtet
 - 4.5 På rom 527
 - 4.6 En ekstra sjekk
 - 4.7 Skjuling av spor
 - 4.8 Kontantkortet
 - 4.9 Systematisering av data
- 5. Organisering av arbeidet**
- 6. Kildekritikk**
 - 6.1 Hvem var varsleren?
 - 6.2 Kildenes motiver
- 7. Tilsvarsrunden**
- 8. Problemer underveis**
- 9. Konsekvenser**
- 10. Samlet publisering**

1. Innledning

Den åtte år gamle jenten tok sitt eget liv, mente politiet, da de i august 2012 henla det mistenkelige dødsfallet i Sund kommune på Sotra året før. Moren nektet å akseptere politiets konklusjon, men ble ikke hørt.

Etter at BT i mai 2014 avdekket de mange ubesvarte spørsmålene i politiets etterforskning, ble saken gjenåpnet.

12. september 2014 avslørte BT hvordan en erfaren etterforsker i hordalandspolitiet ble bedt om å holde seg unna da han forsøkte å få sine sjefer til å innse at jenten ble drept, og at saken måtte gjenåpnes. Han nevnte blant annet morens tidligere samboer som potensiell gjerningsmann.

20. oktober ble morens eks-samboer pågrepet og siktet for å ha drept Monika. Han nekter straffskyld.

BTs arbeid med Monika-saken kan grovt sett deles inn i tre epoker:

1. Før/idet etterforskningen ble gjenåpnet
2. Varslerens historie
3. Etter pågripelsen av en 32 år gammel mann

2. Når og hvordan arbeidet kom i gang

I mars 2014, i forbindelse med arbeidet i en annen sak, var jeg i kontakt med bergensadvokat Stig Nilsen.¹

Nilsen ba meg være på jobb de neste ukene, fordi det sannsynligvis ville skje noe i en konkret straffesak. Advokat Nilsen sto på dette tidspunktet på listen over kilder jeg ringer ukentlig. Og fra tid til annen har han hatt interessante saker.

Denne gangen ville han imidlertid ikke umiddelbart si hvilken sak det handlet om. "Men jeg kan love deg at du vil finne utviklingen interessant", lokket han med.

Dette skjer fra tid til annen. Kilder som lokker med saker som senere kanskje viser seg ikke å være så interessante som bebudet.

Jeg hadde med andre ord hvilepuls etter samtalen.

2.1 Har vi en sak?

Noen uker senere, i starten av mai 2014, ringte Nilsen meg på nytt. I telefonen sa han at han gjerne ville snakke med meg ansikt til ansikt. Vi møttes på et kontor i Bergen sentrum. Møtet varte i cirka én time. Han innledet med å spørre meg hva jeg visste om barnedødsfallet på Sund i 2011, hvor han var bistandsadvokat for avdødes mor. Jeg svarte at jeg ikke var involvert i BTs arbeid med dødsfallet den gang, men at jeg mente å huske at saken ble henlagt som et selvmord.

Nilsen mente at beslutningen om å henlegge ble fattet på sviktende grunnlag, og opplyste at han var i ferd med å begjære etterforskningen gjenåpnet.

"Jeg er overbevist om at Monika ikke tok sitt eget liv", sa han.

Jeg gjorde det klart at jeg var avhengig av dokumentasjon før det i det hele tatt ville være aktuelt for oss å skrive noe om saken.

Etter litt frem og tilbake sa Nilsen at Kristina Sviglinskaja allerede fra starten av hadde pekt på sin eks-samboer som den som kan ha tatt livet av datteren, og at hun var av den klare oppfatning av at politiet ikke hadde gjort nok for å sjekke ham ut av saken.

¹ Nilsen har akseptert at jeg bruker hans fulle navn, samt at jeg gjengir vår kontakt.

Stig Nilsen ville ikke gi meg tilgang til politidokumentene, men delte blant annet opplysningen om at verdisaker hadde forsvunnet fra Kristinas leilighet dagen datteren døde. Jeg fikk også se anmeldelsen.

Han sa også at det kunne være en idé å spørre politiet om det var full enighet internt om at det var riktig å henlegge saken.

2.2 Den første saken

[14. mai 2014 brakte BT nyheten om at moren hadde begjært Monika-saken gjenåpnet.](#) Grunnlaget for begjæringen var i stor grad basert på en sakkyndigrapport signert tidligere Kripos-topp Asbjørn Hansen, som konkluderte med at saken aldri skulle ha vært henlagt.

Samme dag som BTs sak sto på trykk, ble etterforskningen formelt besluttet gjenåpnet.

3. Hva var den sentrale problemstilling ved starten av prosjektet?

Overså politiet i Bergen drapet på en åtte år gammel jente?

I midten av mai var det åpenbart for meg som lekmann at det var noe som ikke helt stemte når det gjaldt etterforskningen av saken. Hvordan kunne politiet for eksempel ignorere at Monikas mobiltelefon var forsvunnet? At hun hadde ringt til sin mor gjentatte ganger den morgenen hun døde? Det knuste vinduet i døren? Verdigjenstandene som var borte og meldt stjålet?

Jeg, og mine sjefer med meg, var imidlertid ikke overbevist om at politiet hadde oversett et drap. Det virket rett og slett for utrolig til å være sant.

Ingen av dem jeg snakket med i politiet hadde inntrykk av at henleggelsen hadde vært gjenstand for særlig debatt internt. Det stusset jeg over, med tanke på det Nilsen sa om intern uenighet.

3.1 Den andre saken

15. mai kunne BT avsløre at det gjensto enda flere åpne spørsmål da saken ble henlagt, som at jentens telefon ikke var funnet, og at hun hadde ringt moren sin gjentatte ganger morgenen hun døde. [Vi brakte også et intervju med Kristina Sviplinskaja, åtteåringens mor.](#)

4. Metodebruk

4.1 Egne undersøkelser

Jeg kunne ikke legge fra meg Stig Nilsens antydning om at saken hadde flere dimensjoner enn det som hadde vært ute.

Vanligvis ville jeg som krimjournalist ringt rundt til jeg traff på noen som kunne hjelpe meg bli litt klokere, men denne saken skilte seg litt ut fra vanlig krimjobbing.

Det første jeg gjorde da jeg kom på jobb dagen etter den første saken sto på trykk, var å sette opp en liste over mulige kilder som kunne fortelle meg så mye som mulig om den opprinnelige etterforskningen.

På listen, som til slutt talte rundt 15 navn, sto en god del politifolk. Flere av disse hadde uttalt seg til mediene om saken tidligere, blant andre politiinspektøren som tok avgjørelsen om å henlegge.

Listen ble etter hvert justert ned til å omfatte tre navn. Jeg ønsket ikke å få det til å ringe alarmklokker på kammeret i Bergen før en eventuell publisering.

Jeg hadde i utgangpunktet notert meg følgende spørsmål jeg søkte å få besvart:

1. Var henleggelsen omstridt internt i politiet?
2. Hvem jobbet med saken i 2011 og 2012?
3. Hvordan døde hun?
4. Hadde politiet noen mistenkte?
5. Hvem er mannen som tidligere bodde med Monikas mor?

De første to telefonene jeg tok, var til politifolk fra andre enheter i distriktet som jeg var sikre på ikke hadde noe med etterforskningen å gjøre. Dette er personer jeg snakker med jevnlig, og som var vant med at jeg ringte for å grave om alt mulig.

Vi snakket forholdsvis fritt, og én av dem ga meg informasjon om eks-samboeren. Den andre bidro med detaljer fra etterforskningen, detaljer som ikke hadde vært fremme før.

Den siste personen jeg kontaktet, var en som hadde inngående kjennskap om den opprinnelige etterforskningen i 2011 og 2012.

Etter å ha snakket med de tre kildene, kunne jeg legge følgende til grunn:

- Politiet var aldri i tvil om at det var riktig å henlegge saken.
- Det fantes tilsynelatende ingen tekniske spor, som DNA eller fingeravtrykk, på åstedet.
- Ingen av dem som jobbet med etterforskningen, satt igjen med en følelse av at de hadde oversett noe eller gjort en dårlig jobb.
- Åstedet bar preg av innbrudd. En rute i inngangsdøren var knust.
- Monikas mobiltelefon ble aldri funnet. Det ble dessuten registrert gjentatte ubesvarte anrop fra hennes telefon til morens morgenen jenta døde.
- Det fantes vitner som hadde sett en uidentifisert mann nær huset dagen Monika døde.
- Morens eks-samboer hadde tilsynelatende alibi. Han var observert i Bergen sentrum den morgenen, og mobiltelefonen hans hadde ikke vært i bruk på Sotra på flere uker.
- Undersøkelser i politiets egne systemer viste at eks-samboeren var tidligere bøtelagt for tyveri. Han hadde også ved flere anledninger vært under etterforskning for innbrudd, men samtlige av sakene ble henlagt.

- Monikas mor hadde voldsalarm mot eks-samboeren i 2012.

4.2 Kontakten med varsleren²

En kilde antydte at det hadde vært en intern «dragkamp» for å få saken åpnet. Kilden fortalte at en etterforsker i bergenspolitiet hadde varslet internt i januar 2014, altså fem måneder før saken formelt ble tatt opp på nytt.

Jeg følte dette var et lite gjennombrudd. Endelig var det noen som kanskje kunne bekrefte antydningene fra advokat Nilsen.

Jeg gjorde det klart overfor kilden at jeg gjerne ville snakke med denne etterforskeren, og vedkommende lovet å formidle mitt ønske.

Ikke mange minuttene senere fikk jeg en oppringing fra et skjult nummer. Det var mannen som senere er blitt kjent som varsleren i Monika-saken. Telefonsamtalen varte kun et par minutter, og gjorde inntrykk på meg.

“Jeg ble bedt om å holde meg unna saken etter å ha fulgt min samvittighet som menneske og som etterforsker i en etat jeg har vært stolt av å jobbe i”, var noe av det han sa.

Jeg ga uttrykk for at jeg ville vite så mye som mulig om hva han hadde gjort og hvordan han eventuelt ble avvist, men gjorde det tydelig at det var helt opp til ham når han eventuelt ville fortelle meg alt.

Jeg ønsket ikke å stresse ham. Han måtte få tid til å bli trygg på meg. Det var første gang han hadde hatt en skikkelig bakgrunnssamtale med en journalist, fortalte han. Han sa videre at han ikke uten videre ville gi meg sin historie, men lovet å tenke på det. Vi utvekslet e-postadresser.

Samme dag tikket det inn følgende epost fra varsleren:

-----Opprinnelig melding-----
Fra: [redacted]
[mailto:[redacted]]
Sendt: 15. mai 2014 11:07
Til: Nicolaisen, Christian
Emne: Div...

Den interne kampen og historien tenker jeg at vil generere en egen førsteside litt frem i tid, og jeg tror trygt at både du og dine sjefer kan vinkle det som en skandale. Men som sagt det må bli litt frem i tid av flere grunner. Det er verre enn du tror.

Problemstillingen ble endret.

² Varsleren har godtatt at jeg forteller om vår kontakt i denne rapporten.

Avviste politiledelsen i Hordaland å gjenåpne et henlagt barnedødsfall til tross for at en av deres mest erfarne etterforskere mente det var åpenbart at jenten kunne ha blitt drept?

4.3 Lukkede politirom

Saken hadde åpenbart fått en ny dimensjon.

Hvordan skulle jeg klare å få opplysningene bekreftet?

Tradisjonelt sett er ikke politietaten blant de åpne institusjonene i samfunnet. De senere år er politiet blitt bedre når det gjelder åpenhet, men det begrenser seg stort sett til opplysninger som anses som tilstrekkelig for å holde offentligheten oppdatert i konkrete etterforskninger.

Bevisførsel i åpen rett har gjerne vært måten offentligheten får fullstendig innsyn i saker på.

Det er i Norge ikke praksis at pressen får på innsyn i etterforskningsmateriale når en sak er henlagt eller ført for retten, i motsetning til i Sverige.

Dermed må journalister ofte benytte seg av andre kilder. Det er generelt utfordrende å rekruttere kilder i politiet, men jeg har gjennom noen år opparbeidet meg et godt kildenettverk i etaten.

Men hvordan skulle jeg klare å få ut opplysninger om en intern kamp når Monika-saken ikke var særlig kjent innad i politiet?

Det ble etter hvert klart at jeg måtte se håndfast, skriftlig dokumentasjon for å omtale etterforskerens kamp.

Heldigvis hadde varsleren innsett det samme.

4.4 Det første møtet

Ti dager etter vår første kontakt i midten av mai 2014, møtte jeg varsleren ansikt til ansikt for første gang.

Møtet fant sted hjemme hos ham, i en av Bergens bydeler. Målet mitt var å overbevise ham om at han kunne stole på meg, og at vi måtte få hans historie. Varsleren hadde på forhånd gitt meg en utfordring: Å grave frem noe på egen hånd. Noe som ennå ikke hadde vært ute. Det var en utfordring jeg tok på største alvor. Jeg la frem det jeg hadde funnet ut om selve etterforskningen, som at eks-samboeren (32) hadde vært involvert i en del innbrudds- og tyverisaker i Norge, og at Monikas mor hadde voldsalarm.

Det var tydeligvis godt nok for varsleren. Han begynte å fortelle, og ga et omriss av hva han opplevde da han i januar 2014 gikk til sine sjefer med det mål å få saken gjenåpnet. Han hadde gått tjenestevei, fortalte han, men hadde muntlig og skriftlig blitt bedt om å holde seg unna Monika-saken, og at det kunne få konsekvenser dersom han fortsatte sin interne kamp.

Han fortalte også at saken hadde gjort dypt inntrykk på ham, og at han i perioder hadde vært sykmeldt som følge av påkjenningene. Han gjorde det klart at hans motiver med eventuelt å gi meg sin historie, ikke bunnet i et ønske om hevn eller å henge ut noen. Han mente at offentligheten, og ikke minst Monikas mor, hadde krav på å få vite at politiet kunne ha gjenåpnet saken dersom de bare hadde hørt på ham. For ham var det viktig at jeg fikk se med egne øyne hva som hadde skjedd. Først da kunne jeg gjøre meg opp en mening, mente han. Han sa at han satt med skriftlig dokumentasjon på alt han hadde gjort i saken, og dokumentasjon som viste hvorfor han hadde reagert i utgangspunktet.

Vi avsluttet møtet med et løfte fra varsleren om at han i utgangspunktet var interessert i å møte meg igjen, men at han hadde behov for å hvile hodet litt. Avtalen da vi skilte lag var klar: Ingen kontakt i det hele tatt før etter sommerferien. Varsleren var sliten, og trengte noen uker med ro. Han var samtidig glad for at etterforskningen endelig var gjenåpnet. Det hadde vært hans mål fra starten av.

Likevel var han bitter og skuffet for måten han mente seg behandlet på av ledelsen i Hordaland politidistrikt.

I mai, i dagene etter BTs første artikler sto på trykk, skal han ha blitt konfrontert av politiinspektør Sidsel Isachsen, som henla Monika-saken i 2012.

Isachsen skal ha beskyldt varsleren for å ha lekket til BT, noe han selv benektet. Varsleren opplevde situasjonen som så ubehagelig at han samme dag sendte en epost til sin nærmeste overordnede - der han svart på hvitt benektet å ha lekket til pressen.

4.5 På rom 527

I starten av august, etter at vi begge hadde kommet tilbake fra sommerferie, var tiden kommet for å møtes igjen. Avtalen var at jeg skulle ringe en kamerat av varsleren og si at jeg var klar. Noen timer senere fikk jeg en oppringing fra et ukjent nummer.

Det var varsleren, som ringte fra et tilfeldig kontor på politihuset. Han var kort i telefonen, spurte om vi kunne ta et raskt møte. Han var klar til å gi meg dokumentasjonen jeg trengte, men ville ikke si mer på telefonen.

Dagen etter sto på et lite brukt rom i Bergens Tidendes lokaler. Han var livredd for kameraer, så han kom inn gjennom garasjen. Vi avtalte at jeg skulle booke et hotellrom litt utenfor byen. Der kunne vi jobbe i fred. Vi kjørte hver vår bil, og ankom hotellet på forskjellige tidspunkt.

21. august satt vi sammen på rom 527 på Scandic hotell Kokstad. Vi ble sittende i nærmere 12 timer.

Varsleren hadde med seg store mengder dokumentasjon på hva han hadde gjort – og dokumentasjon som viste hvorfor han hadde reagert.

Dette var de viktigste funnene:

- En krimteknisk rapport fra Kripos konkluderte med at hullet i døren var stort nok til at en voksen person uten store problemer kunne låse seg inn utenfra.
- En usignert rapport som viste at eks-samboeren sannsynligvis snakket usant om sine bevegelser til Bergen sentrum morgenen jenten døde.
- Eks-samboeren var ifølge saksmappen kun avhørt av politiet ved to anledninger: Dagen etter dødsfallet og i juli 2012, i forbindelse med en trusseltelefon.
- Dokumentasjon som viste at politiet aldri fulgte opp flere trusselmeldinger som var sendt til Kristina Sviglinskaja før og etter datterens død. I flere av disse meldingene var det åpenbart at avsender hadde informasjon om åstedet som ikke var offentlig kjent.

Til hotellmøtet hadde varsleren også med seg utskrift fra intern korrespondanse som dokumenterte hvordan han ble møtt av sine sjefer da han varslet i januar 2014. Det var utskrift av møtereferater, e-poster og egenrapporter.

Den interne dokumentasjonen viste blant annet følgende:

- Et av distriktets mest erfarne drapsetterforskere ble avvist da han pekte på åpenbare mangler i politiets etterforskning av dødsfallet til en åtte år gammel jente.
- Han ble bedt om å holde seg unna saken etter å ha påpekt at jenten kunne være drept.
- Nær sagt alle i politiledelsen i Hordaland visste. Politimester Geir Gudmundsen ble informert om detaljene i etterforskerens funn allerede i januar 2014.

4.6 En ekstra sjekk

28. august reiste jeg ut til varslersens landsted, som ligger ca. seks mil utenfor Bergen. Jeg hadde med meg første utkast til saken, og hadde samtidig behov for å stille ham noen oppfølgings- og kontrollspørsmål.

Møtet varte i ca. seks timer denne gangen. Han hadde en god del merknader til mitt første utkast til brødtekst. Han reagerte blant annet på at jeg hadde tatt med for mange detaljer fra den opprinnelige etterforskningen. Han korrigererte også et par rene faktafeil.

Der jeg etter hans mening hadde tatt for hardt i, kom han med forslag til moderering, selv om det som sto ville talt til hans fordel.

I mitt hode var dette små merknader som ikke rokket ved hovedinnholdet. Men for varsleren var det viktig at det ikke fremsto som åpenbart hvor jeg hadde fått informasjonen fra.

På dette tidspunktet var det ingen mistenkte i saken. Varsleren ville derfor heller ikke at jeg skulle bruke detaljer som kunne ødelegge for en eventuell pågrepelse. Dersom en potensiell gjerningsmann skulle lese i avisen at en drapsetterforsker mener det er

sannsynlig at han sto bak, ville han ha anledning til å fjerne eventuelle bevis eller unndra seg straffeforfølgning.

9. september, tre dager før publisering, møttes vi igjen på etterforskerens landsted. Jeg fikk igjen se papirgrunnlaget som utgjorde den viktigste dokumentasjonen i saken, og dobbeltsjekket at hver eneste detalj var gjengitt riktig. Varsleren fikk samtidig se den endelige versjonen, slik den var tenkt på trykk. Vinklingen var imidlertid ikke klar.

4.7 Skjuling av spor

En generell utfordring gjennom de tre-fire månedene jeg hadde kontakt med varsleren, var at vi manglet gode løsninger for å opprettholde kontakten.

Det verste som kunne skje, var at ledelsen i Hordaland politidistrikt fikk snusen i at jeg jobbet med en reportasje som beskrev den interne prosessen i Monika-saken.

For varsleren sto karrieren på spill.

Som tidligere nevnt hadde sjefene hans allerede anklaget ham for å ha lekket til pressen, og han hadde for alvor begynt å frykte at han kunne bli avskjediget. Det hadde allerede blitt satt igang disiplinærsak mot ham fordi han hadde varslet bistandsadvokaten, men den prosessen ble stanset av de tillitsvalgte.

Sms var uaktuelt - det samme gjaldt telefonsamtaler via mobil. Varsleren var også skeptisk til e-postkommunikasjon, selv om jeg foreslo den delvis krypterte webmail-tjenesten [Hushmail](#).

Mantraet var at vi skulle ha så lite skriftlighet som mulig. Ansikt til ansikt var det tryggeste.

I tiden rundt hotellmøtet hadde jeg slettet det lille av vår kommunikasjon som eventuelt kunne spores. Vi hadde hele veien svært forsiktige på sms og e-post, slik at eventuell overvåking ikke ville vise annet enn at vi hadde kontakt.

Selv om jeg ikke anså det som særlig sannsynlig at politiet skulle finne på å ha kommunikasjonskontroll på mobiltelefonen til en etterforsker, var dette en reell bekymring for ham.

4.8 Kontantkortet

Å møtes ansikt til ansikt hjemme hos meg eller på offentlig sted bød på praktiske utfordringer. Noen kunne observere oss sammen, og dermed legge to og to sammen. Disse møtene måtte dessuten avtales på forhånd. Og hvordan skulle vi gjøre det når vi ikke kunne kontakte hverandre verken på e-post eller telefon?

Vi trengte med andre ord en ny kommunikasjonskanal, spesielt i tiden rundt publisering av varslers historie.

Løsningen ble at jeg kjøpte en enkel mobiltelefon med kontantkort, registrerte den på mitt navn, og lånte den til varsleren. Varsleren var komfortabel med en slik løsning,

og vi brukte telefonen blant annet til å avtale nye møter. Fortsatt var vi svært forsiktige med hva vi skrev til hverandre på tekstmelding.

SMS-utvekslingen så for det meste slik ut:

4.9 Systematisering av data

Jeg systematiserte mine 30 sider med notater fra etterforskningsmaterialet og interne dokumenter i ulike filer.

Gjennom å systematisere opplysningene jeg satt med i egne tema, hadde jeg i praksis en database til fremtidige saker når tiden var moden for det. I perioden etter pågripelsen i oktober, har BT publisert en rekke avsløringer som er basert på informasjonen jeg allerede hadde systematisert.

5. Organisering av arbeidet

Undertegnede jobbet med saken fra april 2014 til desember 2014. Jeg jobbet alene hele veien, og involverte få av mine kolleger.

Arbeidet foregikk delvis på siden av en hektisk hverdag som krimjournalist i BT. Jeg arbeidet så å si alene med saken helt frem 21. oktober 2014, men hadde hele tiden tett kontakt med et utvalg sjefer i BT. Det var et nyttig kollegium, hvor jeg fikk gode råd og tips.

Da ble Kristina Sviglinskajas eks-samboer (32) pågrepet og siktet for drap. Etter den tid har flere av mine kolleger jobbet med saken.

6. Kildekritikk

6.1 Hvem var varsleren?

Da jeg først kom i kontakt med varsleren, slo det meg at jeg visste svært lite om ham. Jeg hadde sett ham som etterforskningsleder i retten i et par saker, og visste at han jobbet som etterforsker ved bergenpolitiets volds- og sedelighetsseksjon. Det var

stort sett det. Han hadde ikke vært synlig i det offentlige rom, og figurerte ikke i vårt arkiv. Han var heller ikke (åpent) aktiv på sosiale medier.

Jeg snakket med 4-5 personer jeg stoler på internt i bergenspolitiet før jeg møtte varsleren for første gang i mai. Igjen, flere av disse er personer jeg kan snakke fritt med, og ingen av dem har hatt noe med Monika-saken å gjøre.

Samtlige jeg snakket med hadde et godt inntrykk av ham. Han ble beskrevet som en dyktig, ærekjær og grundig etterforsker. Andre kjente ham ikke så godt, men de hadde hørt at han var høyt ansett internt, at han ble sett på som en som kom til å nå langt i politiet.

6.2 Kildenes motiver

Varsleren var fra første stund åpen om at han ønsket publisitet om det han opplevde som en skitten prosess internt. Han mente samtidig at offentligheten hadde krav på innsyn i hvilken motstand han hadde møtt da han prøvde å få saken gjenåpnet. Hver eneste opplysning om den interne prosessen ble støttet av skriftlig dokumentasjon.

7. Tilsvarenden

Dagen før publisering av varslersens historie, tok jeg kontakt med politiledelsen for å få tilsvarende.

Visepolitimester Gunnar Fløystad, som øverste leder for distriktets påtaleseksjon, ble plukket ut av politimesterens kommunikasjonsrådgiver til å besvare mine spørsmål. Jeg var først i kontakt med andre lengre ned på rangstigen, som eksempelvis varslersens nærmeste leder, men hun var overhodet ikke interessert i å uttale seg på dette tidspunktet.

Fløystad bekreftet tidlig i samtalen BTs opplysninger om at en etterforsker hadde varslet internt i januar. Han bekreftet også at etterforskeren ble avvist.

Han var likevel ikke særlig interessert i å gå inn på hvordan etterforskeren ble møtt.

8. Ethiske utfordringer

Tidlig i dialogen med varsleren gjorde han det klart at han ønsket seg en viss innflytelse over hvordan historien hans ble presentert.

Han understreket at han ikke hadde noe ønske om å bli fremstilt på en så fordelaktig måte som mulig. Hans begrunnelse for ønsket om innflytelse var i all hovedsak todelt:

- Han ville ikke ødelegge for en eventuell pågrep nå som saken var gjenåpnet.
- Han ville forhindre at teksten inneholdt formuleringer som kunne peke i retning av at det var han som hadde lekket.

Vi ble enige om at han skulle få en noe utvidet sitatsjekk, men likevel uten at han hadde kontroll over vinklingen. Vi var tydelige på at det er vi som har

redigeringsmyndighet. Teksten ble aldri sendt over elektronisk, og jeg var alltid til stede i rommet da han kom med forslag til endringer.

9. Konsekvenser

- 14. mai 2014 ble Monika-saken formelt besluttet gjenåpnet.
- Seks måneder senere pågrep politiet morens 32 år gamle eks-samboer. Han er siktet for å ha drept Monika Sviglinskaja. Han nekter straffskyld, og sitter i skrivende stund fortsatt varetekstfengslet.
- I kjølvannet av pågripelsen i oktober nedsatte Riksadvokaten en arbeidsgruppe som skal granske politiets behandling av saken.
- Spesialenheten for politisaker har åpnet full etterforskning, for å avdekke om polititjenestepersoner har gjort seg skyldig i grov uforstand i tjenesten.
- Politidirektoratet har etablert en «cold case»-gruppe som skal se på henlagte saker.
- Politiet, ved politimester Geir Gudmundsen og visepolitimester Gunnar Fløystad, har allerede innrømmet at det var feil å henlegge Monika-saken i august 2012.
- Etterforskeren som forsøkte å få saken gjenåpnet, har fått formell status som varslar, og er dermed beskyttet av reglene i arbeidsmiljøloven.
- Politiledelsens håndtering av varsleren er under granskning av Politidirektoratet.

10. Liste over samlet publisering

14.05.14: «Krever ny etterforskning av Monikas dødsfall», papir/[nett](#)
14.05.14: [«Politiet ser på Monika-saken på nytt»](#), nett
15.05.14: «Spørsmålene Monikas mor aldri fikk svar på», papir/[nett](#)
26.05.14: [«Kripas går inn i Monika-saken»](#), nett/papir
13.08.14: [«Anmelder politiet etter at datteren døde»](#), nett/papir
12.09.14: «Etterforskeren fryktet at Monika (8) var drept. Sjefene ba ham holde seg unna saken», papir, [nett](#)
Etter pågripelsen 20. oktober:
21.10.14: [«Vitnene som ikke ble fulgt opp»](#), nett
22.10.14: [«Her er Facebook-meldingen politiet lot ligge»](#), nett
22.10.14: [«- Visepolitimester skjelte ut varslar på åpent møte»](#), nett
23.10.14: [«Politiet ventet tre måneder med avhør etter mystisk samtale»](#), nett
23.10.14: [«Politiet: Åstedet bar ikke preg av innbrudd»](#), nett
25.10.14: [«Slik var den hemmelige kontakten»](#), papir/nett
29.10.14: [«Obduksjonsrapport åpnet for at Monika ble drept»](#), papir/nett
03.11.14: [«Siktede hadde penger rett etter Monikas død»](#), papir/nett
BTs samlede dekning av Monika-saken finnes i [denne oversikten](#).